

Hodnocení kvalifikačních prací na ÚISK

Název práce: Rodičovské mediální strategie u dětí ve věku 6–9 let

Typ práce: diplomová

Hodnocení práce:

Vedoucí práce: Mgr. Michaela Slussareff, PhD

Oponent/-ka práce: Mgr. Tomáš Titěra

Konzultant/-ka práce: -

Řešitel/-ka práce: Bc. Pavla Veselá

1. Hodnotící kritéria práce a bodové ohodnocení

Obsahové posouzení práce (max. 70 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
Kvalita shrnutí současného stavu poznání, používání odborné terminologie, zohlednění různých pohledů na téma práce	Diplomantka v teoretické části shrnuje současné poznatky v oblasti rodičovských mediálních strategií, vývoje společenského přístupu k používání obrazovek a vlivu rodičovských mediálních zvyklostí. Oceňuji, že autorka neopomenula vliv sourozenců a vrstevníků na dětské mediální chování. Odborná terminologie je používána korektně. Teoretické kapitoly z většiny působí koherentně, jen v některých pasážích diplomantka sklouzává k výčtům poznatků z různých prací, aniž by je vzájemně provazovala a podrobovala kritickému posouzení. Teoretická část obsahuje některá tvrzení, která autorka přisuzuje odborníkům, kteří ale nejsou citováni (např. str. 13: <i>Na televizních rodičovských strategiích uvedených výše staví pozdější výzkumy hraní videoher. Výzkumníci si všímají, že analýzy hlavních faktorů ukazují na stejné typy strategií (restriktivní mediace, hodnotící mediace a vědomé společné hraní)</i>). Některé další informace nebo teoretické koncepty, které autorka představuje, by také zasloužily citaci (např. str. 20 – mediální resilience, str. 21 – dlouhá pasáž o kontextu a obsahu).	7
Definice cílů, výzkumná otázka a její zasazení do současného stavu poznání	Hlavním deklarovaným cílem práce je nalezení možných rozdílů v rodičovských mediálních strategiích a rozdílech u používání jednotlivých médií u dětí ve věkové kategorii 6-9 let. Z toho lze vyvodit i výzkumné otázky, které jsou však explicitně uvedeny až v popisu kvalitativní části výzkumu. Autorka vychází z teorie determinantů rodičovských mediálních strategií (kontext, obsah a dítě) a v kvantitativním výzkumu se zaměřuje zejména na kontext, konkrétně míra mediální znalosti, věk a vzdělání rodičů, které dle hypotéz souvisejí s volbou rodičovských mediálních strategií. Hypotézy vycházejí z popsaných dosavadních vědeckých poznatků popsaných v teoretické části, jen nejsou v textu přímo propojeny, což ztěžuje orientaci.	8

<p>Metodologické zpracování výzkumné otázky, vysvětlení volby využití metody s ohledem na výzkumnou otázku</p>	<p>Diplomantka zvolila kombinaci kvantitativní a kvalitativní metody, což, jak sama uvádí, může přinést hlubší porozumění tématu. Neuvádí však již žádné konkrétnější důvody pro volbu metody s ohledem na zvolenou výzkumnou otázku a stávající úroveň poznání.</p> <p>Hypotézy, které autorka stanovuje, jsou podloženy dosavadním výzkumem a zdají se logické. Hypotézy jsou operacionalizovány přímočaře a důsledně, oceňuji využití dotazníku MEPA-20 s ohledem na jeho již zjištěnou validitu a spolehlivost.</p> <p>Nicméně ne všechny hypotézy jsou ve vazbě na položené výzkumné otázky – například H1 „Rodiče, kteří sami sebe hodnotí jako mající vyšší mediální znalosti, uplatňují aktivní mediální strategii“ poukazuje na mediální znalosti rodičů, které diplomantka zjišťuje v kvantitativním dotazníku, ale ani jedna z výzkumných otázek položených na str. 38 nebere míru mediální znalosti v potaz. Nevím tedy, zda si autorka položila výzkumné otázky i ke kvantitativní části, které v textu neuvádí, nebo jsem je jen v práci neodhalil.</p>	<p>16</p>
<p>Analýza, interpretace výsledků a formulace samostatných závěrů vč. zohlednění současného stavu poznání</p>	<p>Autorka sesbíraná kvantitativní data analyzuje systematicky, hypotézu po hypotéze za využití vhodných statistických testů na porovnání rozdílů mezi skupinami a ověřování míry efektu za pomoci Cohena d. Analýzy byly provedeny za pomoci Python knihovny SciPy, autorka důkladně popisuje proces datové analýzy a reportuje zjištěné hodnoty ve vhodném formátu.</p> <p>Na základě demografické proměnné ‚věk rodičů, kdy se jim narodilo první dítě‘ autorka vytváří skupinu mladších a starších rodičů podle toho, zda se jim první dítě narodilo před 36 rokem života nebo ve věku 36 a více. Není jasné, proč se rozhodla právě pro tuto hranici, zejména když jí takto vznikají dvě nepoměrně velké skupiny – jedna o 90 a druhá o 14 respondentech, což není zvláště příhodné pro další analýzu (t-test). Následně na str. 36 je skupina uváděna s velikostí 28 respondentů a ve výzkumných zjištěních autorka uvádí, že těchto respondentů bylo 24. Na stranách 36-37 autorka sama přiznává, že odpovědi respondentů na tuto otázku vykazují nesrovnalosti, toto riziko bohužel neodhalila ani pilotní studie. Autorka na základě provedeného t-testu hypotézu o vlivu věku rodičů na volbu restriktivních mediálních strategií zamítá, nicméně nevím, zda je toto na místě s ohledem na nedostatky ve sběru a analýze dat.</p> <p>U hypotézy H5 autorka zamýšlela analyzovat rodičovské mediální strategie rodičů se základním vzděláním, v H6 autorka rozlišuje nižší (ZŠ a SŠ) a vyšší (VOŠ a VŠ) vzdělání. Není jasné, proč u obou hypotéz není využito stejné rozdělení, obzvláště když se tím stává H5 nepotvrditelná vzhledem k nízkému počtu rodičů se základním vzděláním ve vzorku.</p> <p>U kvalitativní části autorka popisuje proces analýzy výpovědí respondentů – otevřené a selektivní kódování. U selektivního kódování Bc. Veselá uvádí, že využila ChatGPT, ale bohužel neuvádí, jakým způsobem, aby bylo možné posoudit validitu závěrů kvalitativní analýzy. V textu nicméně autorka své závěry důsledně podkládá výpověďmi respondentů, které poskytují celistvý obrázek o rodičovských mediálních strategiích zpovídaných rodičů.</p> <p>Neporozuměl jsem také tomu, jak autorka dále pracuje s rodiči, kteří hned v úvodu dotazníku uvedli, že nemají žádné dítě v požadované věkové skupině – předpokládám však, že dále v analýzách nefigurují.</p> <p>Jako obzvláště cennou vnímám triangulaci kvantitativních a kvalitativních dat v kap. 5.3, která potvrzuje validitu zjištění, ačkoliv na poměrně malém vzorku 7 účastníků.</p> <p>Z analýzy činí autorka podložené a pro vědeckou diskuzi přínosné závěry. V diskuzi je zasazuje do kontextu výsledků dřívějších výzkumů a</p>	<p>15</p>

	poskytuje doporučení pro další výzkum rodičovských mediálních strategií. V závěru analytické části také diplomantka poukazuje na některé limitace práce, které souvisejí spíše v obecné rovině se zvolenými výzkumnými metodami, ne však tolik s konkrétními nedostatky datové analýzy popsané výše.	
Invence, inovativní a původní přístup	Autorka zvolila výsostně společensky aktuální téma rodičovských mediálních strategií s ohledem na používání digitálních médií, která jsou častým zdrojem diskuzí a hádek v mnoha rodinách dětí a dospívajících. Zejména v kvalitativní části přináší cenné poznatky s konkrétními výpověďmi ohledně způsobů, jak rodiče přistupují k aktivní a restriktivní mediaci s ohledem na druh médií, v kvantitativní části potvrdila závěry dřívějších výzkumů, že vzdělání souvisí s typem převažující mediace. Oceňuji použití kvantitativní i kvalitativní metody, která podporuje robustnost zjištění. Práce sice nepřináší přelomová zjištění, ale vnímám ji jako kvalitní příspěvek do diskuze o rozvoji rodičovského porozumění mediálnímu život jejich dětí.	8
Počet bodů (obsah)		54

Formální posouzení práce (max. 30 bodů)

Aspekt práce	Vysvětlení	Body
Formální struktura práce a návaznost kapitol	Práce je členěna do kapitol, které dodržují tradiční strukturu diplomové práce. Kapitoly jsou většinou provázané, nicméně srozumitelnosti by prospělo vymezit výzkumné otázky dříve, např. na konci teoretické části, a ne až v části věnované popisu výzkumné metody.	8
Aktuálnost zdrojů, korektní citování, cizojazyčné zdroje	Diplomantka čerpá z oborově významné cizojazyčné literatury, zejména pro potřeby ustavení a vymezení teoretických konceptů. Dále vhodně zařazuje aktuální domácí literaturu, zejména výzkumy a naučnou literaturu zasazující problematiku rodičovských mediálních strategií do lokálního výchovně-vzdělávacího kontextu. Některá tvrzení, která autorka prezentuje jako fakta, nejsou ocitována – viz obsahové posouzení. U většiny přímých citací nejsou uvedena čísla stránek (např. str. 16, Kopecký 2018; str. 18, Kopecký, 2018 a Wartella, 2013). U parafrází by přehlednosti textu prospělo uvádět rok publikace při prvním citování na začátku odstavce a nikoliv až na konci v závorce – takto není jasně odlišitelné, kde končí parafráze původního autora a kde začíná interpretace diplomantky. U citování mezních hodnot pro Cohenovo d na str. 41 je jen vložen do poznámky pod čarou odkaz na webovou stránku bez dalších citačních náležitostí. Kontrola plagiátorství dále odhalila doslovnou citaci Záškodné (2009) v poznámce pod čarou na str. 20, která je uváděna jako parafráze. V seznamu literatury jsou zdroje citovány v souladu s citační normou s drobnými opomenutími. Některé uváděné zdroje však nejsou v práci vůbec citovány – např. Brdička (2011) nebo Komenského Didaktika. Dále práce Kopeckého a Szotkowského (2018) je v textu citována chybně jen jako práce Kopeckého.	6
Slohové zpracování a gramatická správnost	Po slohové stránce je práce zdařilá, je psána čtivě, je psána v akademickém stylu. Obsahuje ojedinělé překlepy, chybějící mezery (např. opakovaně childhim/her), které významně nesnižují čitelnost textu.	9
Počet bodů (forma)		23
CELKEM BODŮ		77

2. Komentář k hodnocení práce

Diplomová práce Bc. Pavly Veselé se zaměřuje na aktuální téma rodičovských mediálních strategií, autorka prokazuje, že se v tématu orientuje na úrovni současné společenské i akademické debaty. Diplomantka navrhla vlastní výzkum, ve kterém kombinuje kvantitativní a kvalitativní metody, závěry z těchto dvou částí v závěru trianguluje. Systematickou a strukturovanou analýzou výsledků z obou větví výzkumného designu dochází k závěrům, které jsou v souladu s aktuálním vědeckým poznáním a v některých případech i podnětem pro další výzkum, například pro mě stále neintuitivní rodičovské vnímání televize jako neregulovaného „strašáka“ pro rozvoj dítěte oproti prostředí internetu. Práce je usazena v teoretických konceptech a dřívějším výzkumu, myšlenky z těchto prací rozvádí a navazuje na ně.

Hodnotu práce bohužel snižují nedostatky v oblasti designu kvantitativní části, kde autorka hypotézy neprovázala s výzkumnými otázkami a v několika případech nereflektovala při datové analýze zjištěné nedostatky v sesbíraných datech, čímž nebylo možné validně potvrdit nebo odmítnout dvě z hypotéz. Práci by prospěla větší péče v oblasti citování zdrojů, kdy některé odkazy v textu nejsou zpracovány v souladu s citační normou, jsou zaměňovány přímé citace a parafráze a některé faktické výroky nejsou citacemi dostatečně podloženy.

Celkově práci považuji za zdařilý příspěvek do společenské i akademické debaty, bylo pro mě potěšením ji číst, jen věřím, že při podrobení důslednější revizi by byl její potenciál mnohem lépe naplněn.

3. Otázky či tematické okruhy k obhajobě

Pro diskuzi navrhuji diplomantce položit tyto otázky vyplývající z hodnocení výše:

- Dle jakého klíče jste rozhodla, že rodiče, kteří měli dítě ve věku 6-9 let až po 35 roce života jsou rodiče starší? Jak by bylo možné ošetřit, aby i data sesbíraná podle tohoto klíče byla pro ověření hypotézy H3 („Rodiče s vyšším věkem častěji aplikují restriktivní mediální strategii“) přínosná?
- Lze podle Vás závěr z ověření hypotézy H4 („Na základě zkoumaného datasetu tedy nelze tvrdit, že věk rodičů má významný vliv na to, zda jejich mediální strategie jsou více aktivního charakteru“) vztáhnout i na restriktivní mediální strategie? Proč ano, nebo proč ne?
- Z provedených rozhovorů vyplynulo, že televizi vnímají rodiče jako větší riziko pro rozvoj dítěte než mobily a tablety, což má vliv na rozdílné rodičovské mediální strategie. Jsou tyto obavy podle Vás odůvodnitelné?

4. Závěrečné zhodnocení

Práci doporučuji k obhajobě se známkou velmi dobře.

Bodový zisk za práci	Hodnocení
83-100 bodů	Výborně (1)
82-66 bodů	Velmi dobře (2)
65-50 bodů	Dobře (3)
< = 49 bodů	Neprospěl/a, nedoporučeno k obhajobě